

Бисер Евлогиев¹

КРАЙПЪТНИТЕ РИСУНКИ НА АНЕТА ДРЪГУШАНУ. СЛЕДИ ОТ ЕДНА ИЗЛОЖБА

Bissere Evlogiev

ANETA DRAGUSHANU'S ROADSIDE DRAWINGS: THE TRACES OF AN EXHIBITION

Abstract: This article is dedicated to Aneta Dragushanu's exhibition "Gradinata na Choveka" (The Garden of Man), coinciding with her 85th anniversary. It was held at the Boris Denev Art Gallery in Veliko Tarnovo at the end of 2022. During the event, over 60 works (paintings and drawings) owned by the artist and institutions from all over Bulgaria were shown. A few months later, Dragushanu donated 22 drawings, representing, at first glance, a plot that nourishes and further reveals the main pictorial line in the exhibition. The primary works appeared intuitively at the beginning of a complex creative search process, at the end of which we contemplate finished works in silence with admiration. Today, these works are an extremely valuable part of the rich collection of the Gallery. They were acquired by means of a takeover protocol of 1 September 2023, and they are currently described and stored with inventory numbers.

Keywords: Aneta Dragushanu; drawings; exhibition; sketch; paintings; Boris Denev Art Gallery in Veliko Tarnovo.

*„Аз вярвам: вечността на село е родена
И всяка мисъл тук се носи плавно, леко
Дори сърцето бие бавно, тихо
Като че ли не се намира то в гърдите,
а някъде дълбоко под земята“*

**Из „Душата на селото“
Лучиан Блага**

Поетично погледнато, вероятно някъде в ляво от селския площад на с. Покрайна, където е читалището, пощата, хранителния магазин, кметството, библиотеката, автобусната спирка и неработещото кино, в чернозема под асфалтираната улица „3-та“ пулсира живот. Този невидим библейски извор напоява възжеланията на Анета Петрова-Дръгушану повече от половин век. Той сякаш тече във вените ѝ, оформя мислите ѝ, напоява и превзема творчеството ѝ... Вярвам, че по неподдаващ се на точно и логично обяснение начин, този живот придобива материалност, цвят, форма и съдържание в картините на Анета Дръгушану и достига до нас тихо като спокойна линия, очертаваща кратката дрямка на лежаща по пладне жена. Линия, лъкатушеща в причудливите гън-

¹ evlogini@gmail.com

ки на забрадката, в чиято прохладна сянка изчезва бавно умората и се въздига онази живителна сила, направляваща с вещина мотиката, загърляйки майчински неосъзнатите кълнове.

В края на 2022 г. Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново осъществи вълнуваща и запомняща се изложба – „Градината на човека“, съвпадаща с 85-годишнината на художника Анета Дръгушану. В рамките на събитието бяха показани над 60 творби (живопис и рисунка) притежание на автора и на институции от цялата страна. Няколко месеца след събитието, Анета Дръгушану изненадващо и за радост на екипа на Търновската галерия предостави безвъзмездно 22 рисунки, представляващи на пръв прочит сюжет подхранващ и доразкриващ основната живописна линия в изложбата. Първични произведения-търсения, появили се интуитивно в началото на един сложен творчески процес на търсене, в края на който притихнали с възхита съзерцаваме завършени произведения. Днес тези творби, придобити с приемно-предавателен протокол от 01.09.2023 г., описани и съхранени с инвентарни номера имат изключително ценно присъствие в богатия фонд на галерията.

Дарените рисунки пристигнаха в галерията без опис и конкретни имана. С оглед необходимостта от правилно попълнени и оформени съпътстващи документи, те бяха подредени хронологично, до колкото това е възможно поради липсващата на места датировка и именуване: „Скица 01“, „Скица 02“... до „Скица 22“. Описанието на рисунките съдържа информация за техника, материал и размер². Размерът в някои от случаите е посочен условно, тъй като някои листи са с неправилна форма – липсват част от ъглите, изрязани, откъснати, апликирани и т.н.

Непосредственият физически досег с творбите, подборът им в ателието на художника, аранжирането им в експозиция, съзерцаването им в изложбените зали и по-късното им инвентаризиране няма как да не създаде особена връзка и да не остави следа в усещането за тях. „Единствено като остава близо до дадена творба, зрителят може наистина да навлиза в нейния свят и да броди из необозримото ѝ художествено пространство“ (Корк, 2017:7)

Ето защо тази статия е провокирана от личния ми досег с тези 22 скици, от мигновено навърляните в тях образи, от тяхното непредвидено развитие, от постоянната им трансформация в готовите, дълго създавани картини. Тя е един словесен опит за възможно тълкуване и разбиране на онзи невинен, неосъзнат импулс, който подобно на тънко лико, участва в изтъкването на канавата на материалната същност на всяка картина, превръщайки платното в художествено произведение със собствена, неповторима еманация.

„Крайпътни рисунки“ е словосъчетание, което подобно на бърза скица може да достигне да нас с различно значение. Безспорно то притежава и буквално разбиране – рисунки, намиращи се или създадени край път. Няма да сгрешим, ако на част от тези рисунки погледнем точно така. Най-ранно подписаните и датирани рисунки в това дарение са създадени в периода 70-те и 80-те години. Те са рисувани върху цветна амбалажна хартия със сух пастел, често с 3–4 и повече цветове – черно, бяло, охра, умбра, тъмно и светло синьо, виолет или розово. По времето на тяхното създаване голяма част от хората в селата са ангажирани със земеделска дейност на полето в така наречените АПК (Аграрно-промишлени комплекси) и ТКЗС (Трудово-кооперативен земеделски съюз). Погълнати от ежедневната си работа те привличат вниманието на художника Анета Дръгушану, която рисува своите скици от натура в нивите край прашните пътища. Набързо тя запечатва характерното за позата и движението, а с помощта на тъмно и светло, топло и студено загатва светлината и сянката. Възможно е моделите на Анета да са хванати в собствените градини, зад кошарите и мутваците, между къщите и хамбарите, но никога не са рисувани по памет – задължително от натура. Най-ранно датираната рисунка от дарените е „Скица 04“ (инв. № 3235) от 1976 г. Подобни, но изградени с по-малко цветове са „Скица 02“ (инв. № 3233) и „Скица 06“ (инв. № 3237) от 1983 г.

Нямаме друг визуален материал освен картините ѝ, документиращ онзи най-ранен етап от творческия процес на Анета Дръгушану, как тя рисува на полето, но ако използваме въображението си, осланяйки се основно на утвърдени, готови образи бихме могли да видим с. Покрайна, без

² Вж. Наредба № 6, ДВ, бр. 2, 08.02.2010 г., Указания за попълване на инвентарна книга за галерии, глава 8.

някога да сме били там. Границите на селото, краят на асфалтираните улици, пращните друмища, чертаещи отделни земеделски блокове, изчезващи в далечината. Ако сте от Северозапада или имате познания по география, ще сте сигурни, че пътищата, излизащи от селото в посока запад ще ви отвеждат в село Капитановци, а тези на изток – в Кутово и Антимово, села образували несъществуващия митичен „Златен рог“. Покрайнините на север водят към село Гомотарци и река Дунав, а пътят на юг към областния град – Видин. В нивите между тези селища въображението ви ще постави множество трудещи се хора, с различна механизация, превозни средства, животни и точно там, сред тях, неестествено присъстващ ще видите един художник – Анета Дръгушану, грижовно пазеща листите амбалажна хартия, да не бъдат разпилени от полския вятър.

Дарените от нея „крайпътни“ рисунки представляват една хронологична сбита извадка, която обхваща повече от две десетилетия творчески търсения. Ако започнем със споменатата вече „Скица 04“ от 1976г, нарисувана 12 години след като Анета Дръгушану се установява да живее и твори в град Видин, минавайки през създадените в началото на 90-те години „Скица 01“ (инв. № 3232), датирана от 1990г. и „Скица 07“ (инв. № 3238) от 1993г, през „Скица 08“ (инв. № 3239) от 2017г. и нарисуваната през следващата година „Скица 09“ (инв. № 3240) ще достигнем до последните рисунки от 2020 г. „Скица 21“ (инв. № 3252) и „Скица 22“ (инв. № 3253). Всички те са документи от отминали творчески години, пленителни със своята непосредственост и непринуденост.

„Първичността на рисунката, нейната непосредственост и простота, нейната спонтанност и експресивност, нейната задълбоченост и съзерцателност се съчетават по особен начин със зрелостта и мъдростта на художника, с неговата творческа еволюция“ (Чуховски, 1976: 121) Рисунките на художника са веществена проява на първичен, изначален блясък на творчески импулс, търпящ своето развитие във времето. Крайпътни са, защото носят онази невинност на непорочната наслада от акта на творене, необременен от очакванията на галеристи, куратори, изкуствоведи и наблюдатели. Процес на създаване, лишен от дилемата за избора на подходяща медия и материали, само възмущение от състоянието, от мимолетността на движението и на проекцията, която оставят в съзнанието и листа.

Докосваме се до уверено седнала фигура, появила се върху гърба на амбулаторен лист „Скица 08“ (инв. № 3239) 2017 г., наблюдаваме двете идентични фигури на приведени жени, плевящи или засаждащи от „Скица 19“ (инв. № 3250, недатирана) и „Скица 20“ (инв. № 3251, недатирана), запечатани върху мемориален ордер, вероятно напуснал счетоводната канцеларията на някое предприятие, изоставяйки официалното си предназначение и сдобил се с ново – артистично.

Освен скици върху бланки има и такива, създадени върху стара, зеленикава амбалажна хартия, върху гърба на лист от календар, върху формуляр „декларация“ и др. Всички тези скици притежават собствени, предопределени от първоначалното им предназначение формати – прегъвани, набързо откъснати, изрязани, някои с нарисувана допълнително рамка, композираща по-точно според автора изображението: „Скица 11“ (инв. № 3242), „Скица 12“ (инв. № 3243), „Скица 13“ (инв. № 3244), „Скица 17“ (инв. № 3248). Всички те индиректно разкриват промяната в подхода на търсенето на натурата, на светлините и сенките и на изразните средства.

В ранните скици на автора върху амбалажна хартия със сух пастел се натъкваме на живописен подход, при който цветът сякаш доминира над линията. Белите забрадки, синкаво-зеленикавите фусти, деликатно загатнатата розвееща плът, първично-еротично привличаща и свенливо надничаша между дългите чорапи и кюлоты, предадени с голяма лекота („Скица 01“ инв. № 3232). Приведените едри тела, с глави сякаш сраснали със земята, взели плът от балансираната игра на тъмния и светъл пастел („Скица 03“, инв. № 3234). Впечатлени сме от мощна фигура на жена с бяла забрадка, от живописно предадените здрави хълбоци чрез претриване на синеещия пастел и черното на гънките на гъсто надиплената фуста, обогатени от обединяващия зеленикав тон на хартията („Скица 07“, инв. № 3238 от 1993 г.). Оставаме без дъх от импресията в „Скица 04“ (инв. № 3235 от 1976 г.). Привлечени сме от вгълбената в дейността си седнала жена, с уловени портретни характеристики в лицето – гърбав нос и издути устни, които сякаш нашепват нещо. Сложният колорит в забрадката – студенеещата сянка, получена от бързата игра на бяло и синьо, един сложен рефлекс, който отеква като ехо в тъмния ултрамарин и продължава в розовия ръкав

на ризата, сякаш близнат от силното обедно слънце, което подхранва усещането за опечените от него ръка и крака, наситени в умбра и охра златна. Творба, която в своята многоцветност може да се възприеме като завършен ескиз към замислено произведение.

Улавяме промяната в изразните средства в по-новите скици. При тях употребата на цветните пастели е сведена до минимум и често само до бял тон, маркиращ светлината, който понякога липсва изцяло. Рисунокът е категоричен и монохромен, нанесен с маркер или тънкописец. Линията е по-геометрична, отчетлива, насечена, появила се бързо без прекъсване, сякаш ръката в трескавото си търсене не е губила време да се отдели за дълго от листа. Сянката е загатната с шрих („Скица 12“ инв. № 3243, недатирана), понякога сливаща се в едно общо плътно петно, въздушно и прозрачно, нанесено с молив или плътно черно, постигнато посредством маркер („Скица 15“, инв. №3246 и „Скица 16“, инв. № 3247).

Разпознаваме нови, смели решения, които са присъщи за динамичното ни ежедневие. Появяват се приложения, в които детайли нарисувани на друг лист и с друг цвят са пренесени в нова рисунка. Залепяни или просто прикачени с кламер релефни или едноцветни хартии, обикновено в присъщите за автора студени, сиво-синкаво-зелени хармонии биват превръщани в обобщени полета, заемащи своето място край някоя фигура като част от фона или от предния план. Забелязва се завръщане към молива в различна степен на насищане и към въглена, а маркерът се появява само, за да стегне или да подчертае формата, дори само като текст, датиращ творбата („Скица 21“, инв. № 3252 и „Скица 16“, инв. № 3247). В тези, последни като време на създаване рисунки от разглежданата колекция, класическото пресъздаване на анатомията в човешките фигури отстъпва и е подчинено на различни геометрични внушения. Главите са сведени до сфера, предмишниците до правоъгълник, а пространството до общо тонално петно, набраздено от множество успоредни прави линии, направени с помощта на чертожен инструмент („Скица 09“, инв. №3240, „Скица 21“, инв. № 3252 и „Скица 22“, инв. № 3253). Всички тези стилизирани елементи, съединени от богатите гънки на дрехите, от съвършено кръглите копчета на жилетките, живеещи на границата с абстрактното са подхранени и съживени посредством сух пастел и от умело балансирани цветни акценти – маншет на ръкав, част от забрадка или риза.

„Анета е ненаситна за рисуване. Посреща с радост всяка възможност да излее в рисунка видяното...“ (Маринска, 2022:16) Тя е неуморна в своето творчество и възискателна към постигнатия резултат – стремежи, продиктувани от дълбокото ѝ уважение към занаята и хората, възприемащи и участващи в нейното изкуство. Този копнеж да се улови неуловимото, да се предаде с ограничените възможности на материала дълбоко личното усещане за истинност вероятно води до многократно повтарящо се действие, сякаш всяко следващо допълва предходното, безкрайно и неизчерпаемо като процес. Интересен е двустранно изрисуваният лист („Скица 18“, инв. № 3249, недатирана), в който изображението на отмаряща жена, гледана в анфас, се повтаря отново като ехо, сякаш вдигнато на степен, но с променен мащаб (18 А). Върху другата страна (18 Б) също има легнала фигура, гледана в гръб, отново повторена в листа. Изображенията са правени с не много тънък, черен маркер върху плътен картон, с лека релефна структура. Картонът е бил част от албум или календар, защото има дълга следа от цветно изображение, залепено от края на едната страна (премахнато в последствие) и цифра „9“, указваща пореден номер на страница или на илюстрация. Допускам, че изображенията от двете страни на листа са на един и същ модел – спяща жена, направени в кратък отрязък от време, но от различни гледни точки. Сякаш в кратките мигове, когато художникът е обикалял модела, в търсене на друг изобразителен ъгъл, в своята дрямка спящата жена неволно е подпъхнала ръката си под главата за удобство, в стремеж да омокоти връзката си с твърдата земя.

Подобно повторение на един и същ сюжет присъства в „Скица 19“ (инв. № 3250) и „Скица 20“ (инв. № 3251), където на пръв поглед има едно и също действие – приведена напред женска фигура протяга към земята ръка. Двете скици са толкова близки като изображения, че ако ни бъдат показани непоследователно заедно с други, може да се подведем, че виждаме една и съща рисунка. Ако сме склонни към експеримент, бихме могли да приложим игрови подход, търсейки определен брой разлики в двете рисунки. Няма никакво съмнение, че тези скици са правени

от Дръгушану непосредствено една след друга, наблюдавайки един и същи обект, с един и същ маркер и върху еднаква хартия като илюстрация на вечното търсене, преследване и създаване на образа. Коя от тях е направена първа и коя – втора? Липсва ли нещо в едната, за да се провокира създаването на следващата? И направената последна притежава ли нещо повече от предходната? Загатването на равнината (лехата, браздата) с права хоризонтална черта, променя ли съдържанието? Изменя ли внушението? Една черта или липсата ѝ достатъчна ли е да ни убеди, че нещо е по-красиво? Въпросите, изникващи в търсещия ни ум са много, подобно на селски разсад от пипер, поникнал нагъсто в пробита тенджерата пред прозореца, на топло под парче стъкло и повечето са с отворен отговор, никога еднозначен, категоричен. Това са отделни, завършени рисунки, всяка със свое съдържание и трептене. Те са веществена проява на първични звуци на душевен трепет от видяното, почувстваното и от акта на пресъздаване и сътворяване. Те са видим образ на невидими понятия: „Идеите се раждат в съзнанието на художника, но се изясняват и развиват чрез скици“ (Дамянов 2016: 7).

Дарените на Художествена галерия „Борис Денев“ рисунки, притежават чаровната описателност (документалност) на Дръгушанувия извор на вдъхновение. Светът на архаичния Северозапад, плодородните ниви на с. Покрайна, съществуващите от и за земята хора, които общуват на онзи така скъп за Анета Дръгушану говор отдавна са променени и достигат до нас само като далечно ехо. Тези непретенциозни рисунки имат силата да съживят отминали събития и случки. Няма съмнение, че най-ранните рисунки от тези двадесет и две са правени от натура. Допускам, че измежду тях има такива, правени вторично като един нов прочит на по стари скици. Тук „вторично“ има съдържанието не на конкретна последователност, а на изображение, което е възникнало от осмислен, усвоен образ, въз основа на предходни скици. В интервю Анета Петрова изповядва, че „фигурата, която някога, някога съм я рисувала, някъде... Там има тия неща... И аз в тия рисунки, които вече ги прерисувам, вече ги интерпретирам и т.н., държа на тия акценти... Никога не рисувам по памет... Никога!“ (Разговор на Юлия Петрова с Анета Дръгушану и проф. Станислав Памукчиев, БНР, 2021, 03:18–03:40). Тези скици са следващо поколение, което носи в себе си характеристиките на първообраза, но освободен от неговата конкретика и може да носи различен смисъл, провокиран от сюжетите на замисляните картини. Те са нови търсения на познати, близки на Анета теми, преживявани и почувствани от нея многократно.

За осъществяването във Велика Търново изложба, Анета Дръгушану предостави на екипа на галерията импровизирана папка с надпис „Градината на човека – нови проекти“, включваща скици 11, 17, 19, 20 и др. На базата на тези „вторични“ скици са изградени композициите на създадените през 2007 г. и 2010 г. картини със заглавие „Градината на човека“ II (притежание на автора) и „Градината на човека“ III, както и на едноименните творби, притежание на Художествена галерия „Иван Фунев“ – гр. Враца (датирана от 2007 г.) и в Художествена галерия „Никола Петров“ – гр. Видин (датирана от 1994 г.). Тези скици са нови вариации на намиращата се в Художествена галерия „Казанлък“ творба „Градина“, (за мен най-ранната интерпретация на темата), която не е датирана, но постъпва във фонда на галерията след самостоятелна изложба на автора в София през 1982 г.

Изображенията на силно приведената жена и мъжа с каскета напускат очертаванията на роднините на автора (родителите на съпруга на Анета, Георги Петров), прекрачват от двора на къщата, която обитават и заживяват в творби с по-обобщено, философско значение – като антропоморфна епифания на два, хармонично допълващи се свята, имащи смисъл най-вече в своето единство. Образи на женското начало – продължител и пазител на рода и на мъжкото начало – присъстващо, подкрепящо, преследващо.

Емблематичният за Анета Дръгушану образ на приведената жена е в основата и на картината „Ритми II“, 2006 г, ХГ „Владимир Димитров Майстора“ – гр. Кюстендил, но той сякаш е развит във времето. Показани са ни различни гледни точки на една обикновена, ежедневна земеделска дейност, прекрасно обединени в диагонална композиция. Тази отдадена на призванието си жена прескача от скица в скица, сякаш всеки лист хартия е нива, нуждаеща си от вещата ѝ ръка и грижи. Можем да я видим първична - близо до натурата в ранната „Скица 01“ и недатираната „Скица

05“ (инв. № 3236), тя е и в трептящите, ефирни изображения от „Скица 14“ (инв. № 3245), неустойчиво се промъква в съзнанието ни с тежките сенки от „Скица 15“ и „Скица 16“, като неосъзнат вариант на известния проективно аналитичен тест с мастилени петна. Нима внушението на вътрешна сила и непоклатимост от огромната фигура на изправената жена от „Скица 07“, 1993г. не е свързано с картината „Стълбове“ от 1988 г., (притежание на ХГ „Илия Бешков“ – гр. Плевен), с „Ширините“ (края на 80-те, ХГ „Христо Цокев“ – гр. Габрово) и по-късната „Весталки“ от 1996 г. (собственост на автора)? Не е ли това все онзи витален, изначален и вечно допълващ се образ на стожер, на кариатида, поддържаща на плещите си човешкия род, не е ли тя жрицата, посветена в тайнството на сътворението и призвана да му служи пребродваща от живот в сън?

Дрямката на почиващите жени от двустранната „Скица 10“ (инв. № 3241) подобно на мъгла се стели през пространството, става по неустойчива и притихва в изображенията от „Скица 18“, изстива и се вкаменява във фигурите, нарисувани на обратната страна на същата скица, превръщайки изображенията в подобие на буци пръст, принадлежащи на онази лична браздата, която оставя след себе си човек. Това сложно състояние на блажена отмора, изпълва тежко композицията „Бразди II“ (2008 г., собственост на автора) и притиска двете фигури към земята, нашепвайки за неизбежността на битието. Този откраднат миг в сън е най-ниската амплитуда от безкрайно редуващите се параболи на борба и покой, като пулс от вечно космическо дишане.

Интересен за анализ е образът на съсухрената, изпита старица от „Скица 09“ – виждаме седнала фигура в профил, без лице, без детайл в ръката и облеклото. Творецът сякаш се е вълнувал и е бил пленен от контраста на тъмната дреха с бялата забрадка. Умело композираната фигура с дишащото пространство пред погледа и несъществуващото лице ни карат с наивно любопитство да последваме онзи долавящ се поглед, вгълбен, апатичен към настоящето. Сякаш се превръщаме в свидетели на безмълвен диалог с минали събития. Тази бяла забрадка, изрязана незнаяно от коя рисунка и апликирана в „Скица 21“ (инв. № 3252, 2020 г.), подобно на вързоп (бохча) от памучна кърпа, в който старите баби от село са скътвали своите дребни ценности, тук сякаш забражда съкровените мисли на една невидима глава. Старицата на преден план мълчаливо общува с едната, зряла жена от втория план. Светлите петна, нанесени с бял сух пастел и апликирана хартия в сговор с тъмните щрихи, поставени с мек молив сякаш допълват диалога. Интересен момент е как живописна творба „Споделяне“ (2017 г., собственост на автора) на Дръгушану хронологично предхожда тези скици, но идейно е свързана с тях. Темата за споделянето е съществена в творчеството на художника. Споделя се общата стая, споделя се настоящето и миналото, споделят се мисли, чувства. Споделя се тишината.

„Рисунката пред очите ни, пише Илия Бешков в своето „Слово“, е присъствие на човека, който я е нарисувал“ (Бешков, 1981: 176). Дарените от Анета Кирилова Дръгушану двадесет и две скици са не само архивни единици от фонда на Художествена галерия „Борис Денев“, а преди всичко те са споделяне на мисли и чувства, на артистични търсения и съмнения, на радости и постижения. Рисунките са изповед. Те са общуване, те са думи, изречени в най-интимен момент на творене и достигнали до нас случайно, непретенциозно, бродещи в различните години и възрасти на твореца. Те са неговото дишане и слово.

*„Но тогава си спомних,
Че с думички прости,
Като нашите с които си служим
Господ е сътворил света,
Стихиите, деня, огъня“
Из „Метафизична тъга“
Лучиан Блага*

*Анета Дръгушану. „Скица 01“ (инв № 3232), 1990г.
Сух пастел, амбалажна хартия, 32,5/38см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

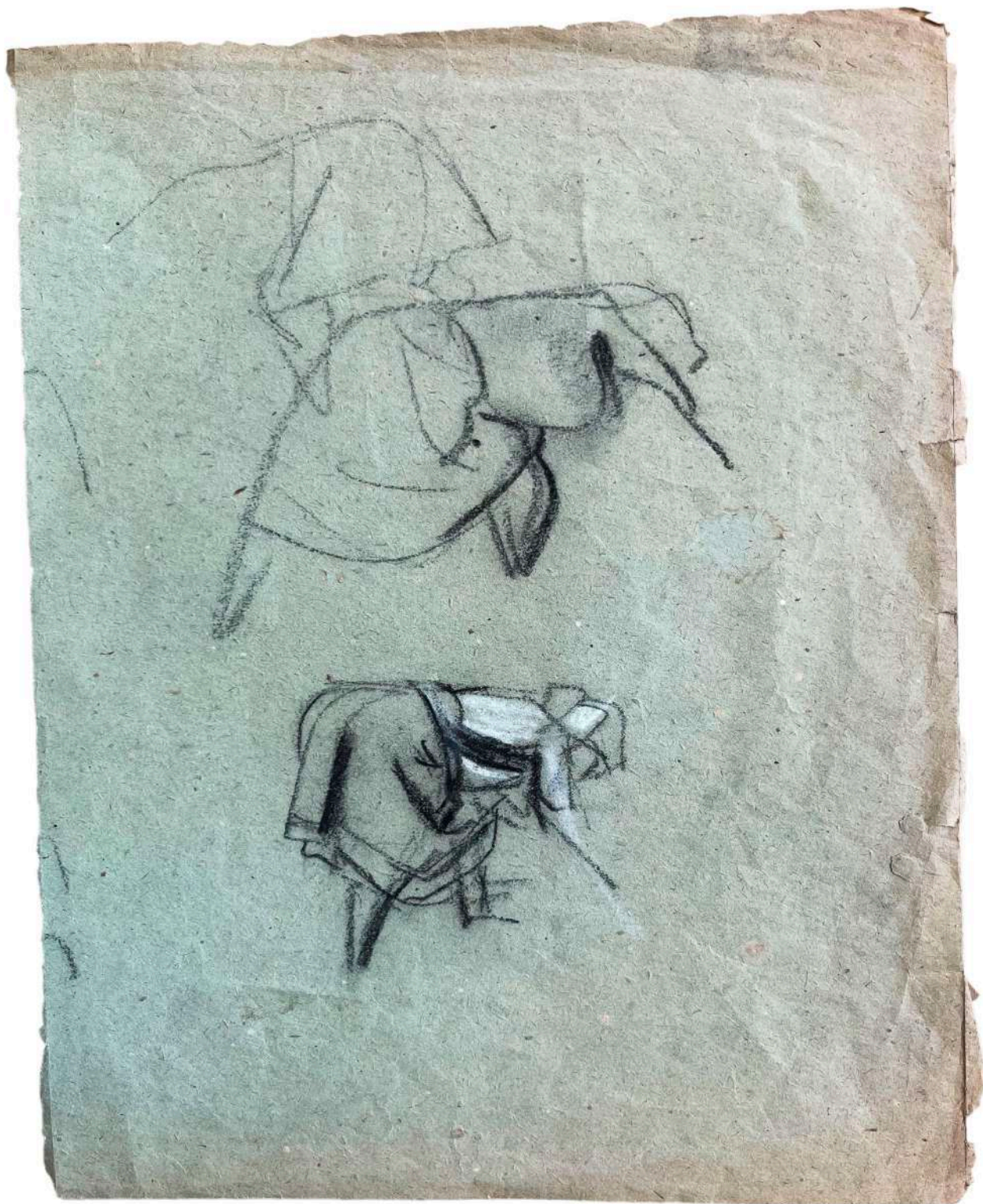
Анета Дръгушану. „Скица 02“ (инв. № 3233), 1988.
Сух пастел, амбалажна хартия, 34/39см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

*Анета Дръгушану. „Скица 03“ (инв. № 3234), недатирана.
Тънкописец , амбалажна хартия 30/30см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

*Анета Дръгушану. „Скица 04“ (инв. № 3235), 1976.
Сух пастел, амбалажна хартия, 23/14см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

*Анета Дръгушану. „Скица 05“ (инв. № 3236), недатирана.
Сух пастел, амбалажна хартия, 26/16 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

Анета Дръгушану. „Скица 06“ (инв. № 3237), 1983.
Сух пастел, амбалажна хартия, 29/16 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

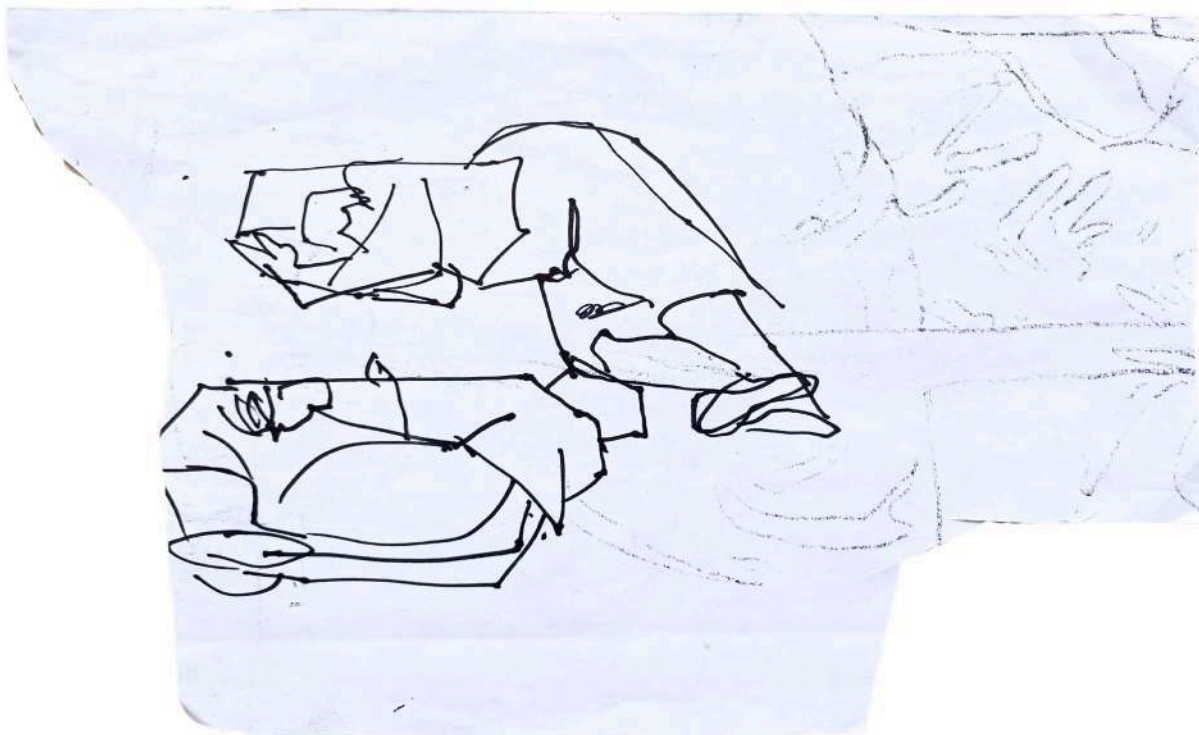
Анета Дръгушану. „Скица 07“ (инв. № 3238), 1993.
Сух пастел, амбалажна хартия, 20/13 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

Анета Дръгушану. „Скица 08“ (инв. № 3239), 2017.
Въглен, хартия, 29/19 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

Анета Дръгушану. „Скица 09“ (инв. № 3240), 2018.
Черен маркер, картон, 23/13 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

Анета Дръгушану. „Скица 10“ (инв. № 3241), недатирана.
Двустранна рисунка, А: Черен маркер, 11,5/14,5 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

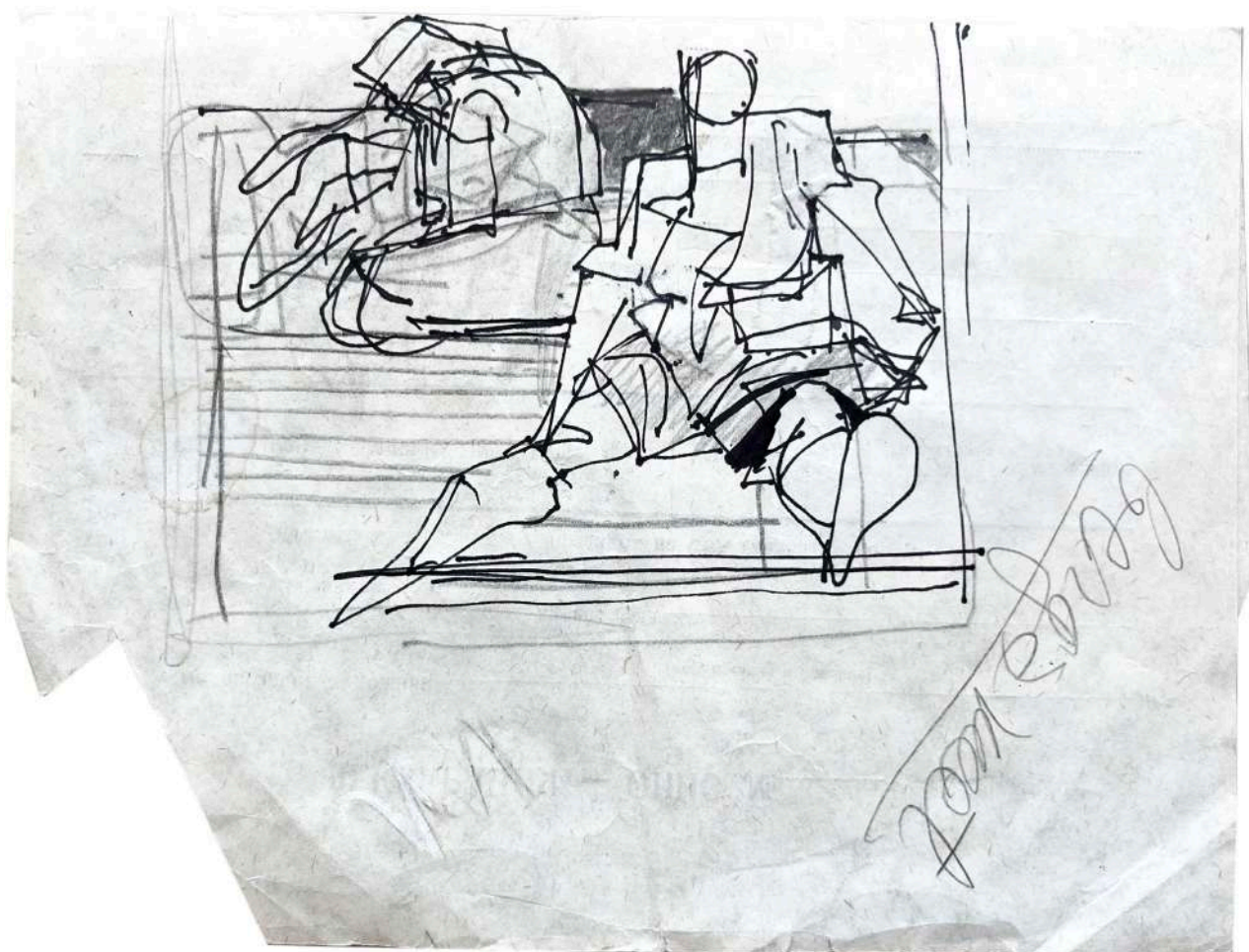
Анета Дръгушану. „Скица 10“ (инв. № 3241), недатирана.
Двустранна рисунка, Б: Молив, 20/13 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

*Анета Дръгушану. „Скица II“ (инв. № 3242), недатирана.
Черен маркер, тънкописец, молив, 13/17 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

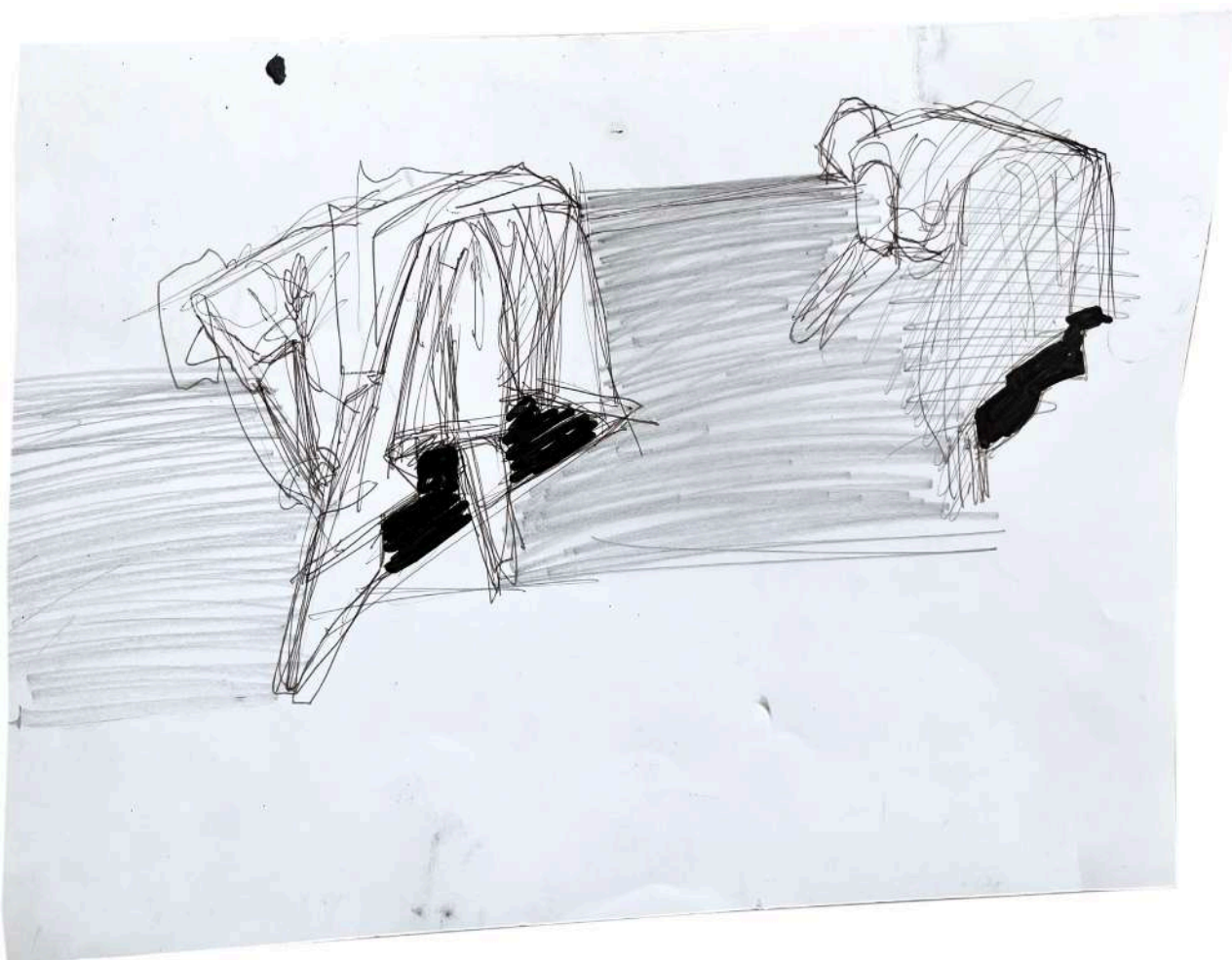
*Анета Дръгушану. „Скица 12“ (инв. № 3243), недатирана.
Черен маркер, хартия, 13,5/18 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

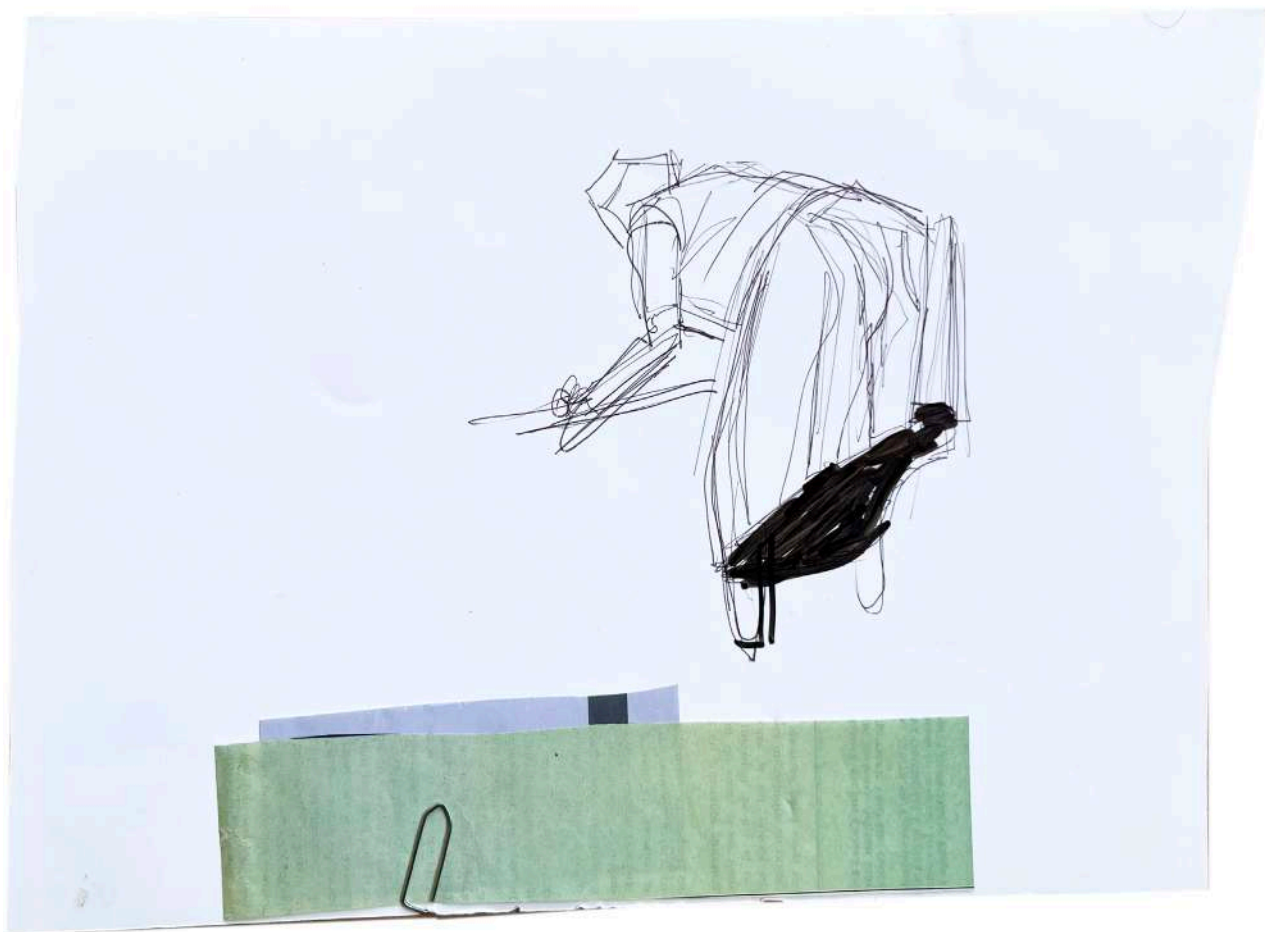
*Анета Дръгушану. „Скица 13“ (инв. № 3244), недатирана.
Черен тънкописец, хартия, 10/14 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

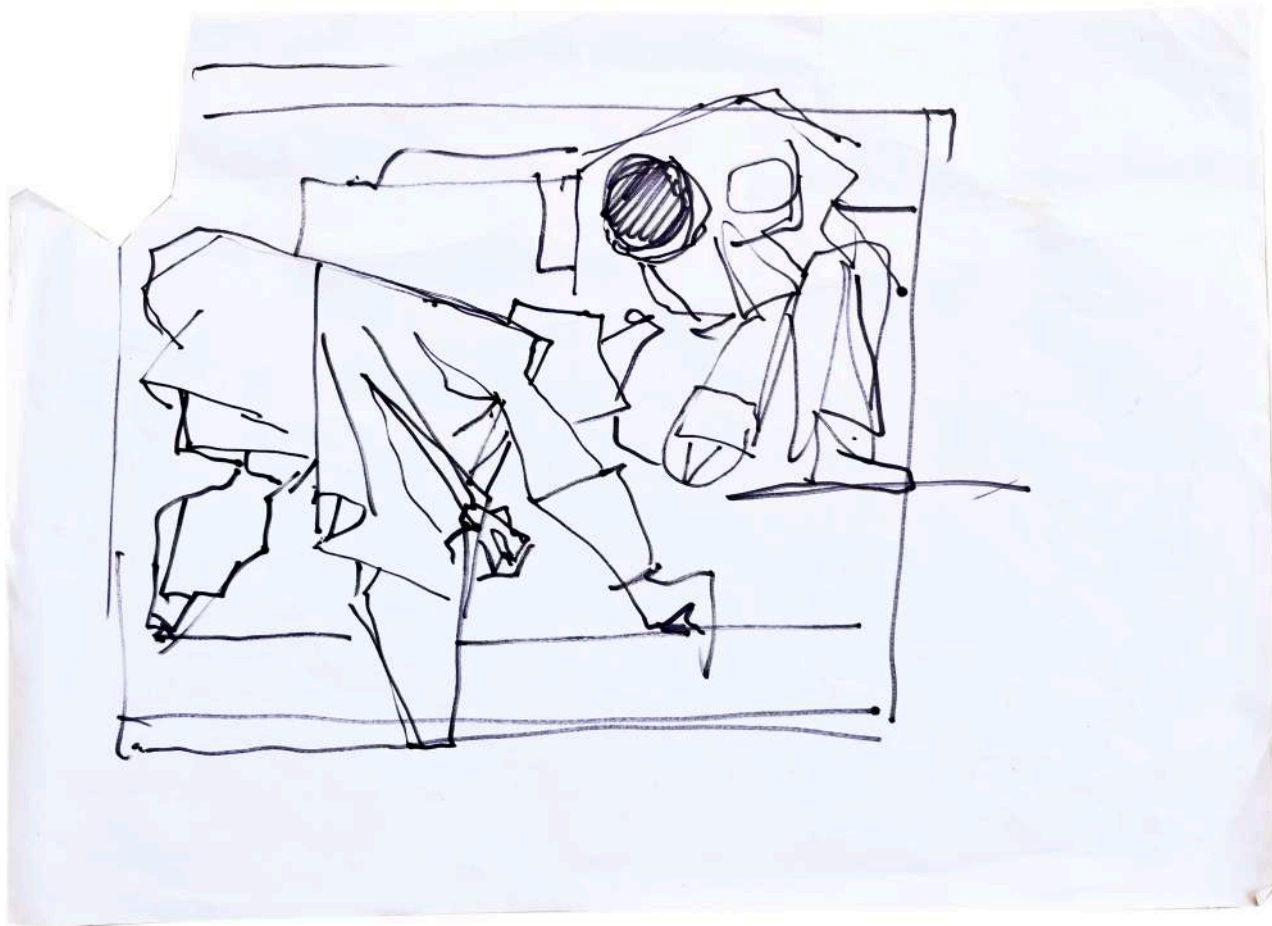
*Анета Дръгушану. „Скица 14“ (инв. № 3245), недатирана.
Черен тънкописец, хартия, 17/32 см.
Художествена галерия „Борис Днев“ – гр. Велико Търново*

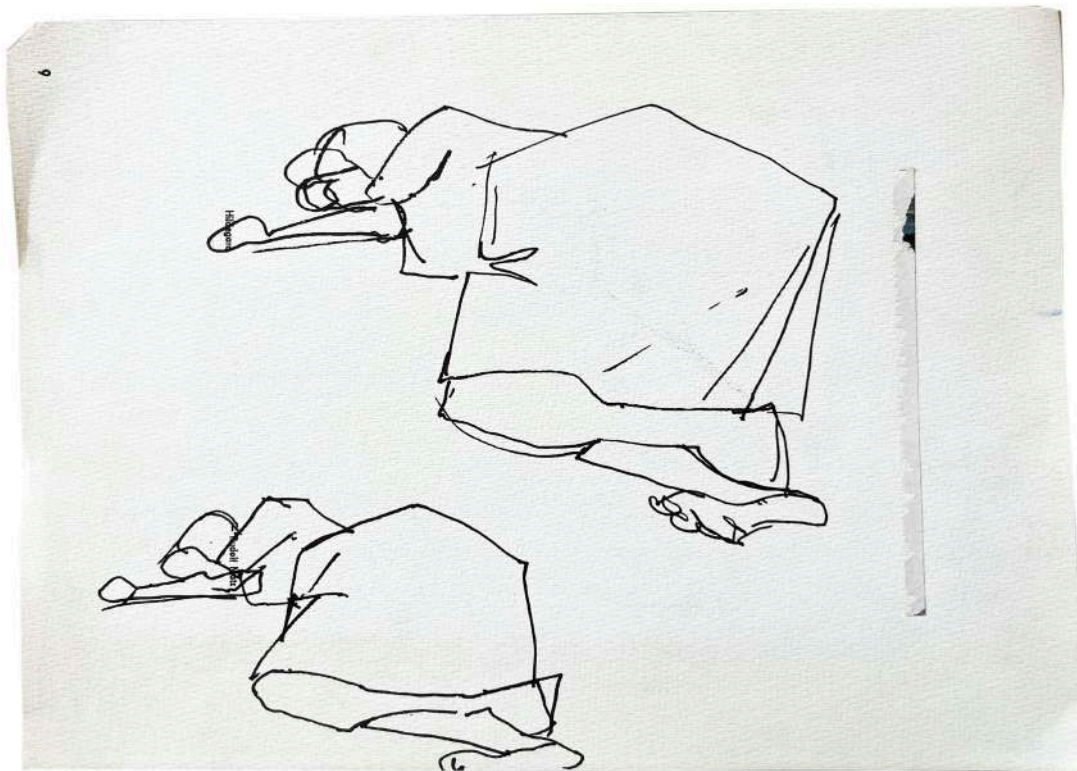
*Анета Дръгушану. „Скица 15“ (инв. № 3246), недатирана.
Черен маркер, тънкописец, молив, хартия, 12/29 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

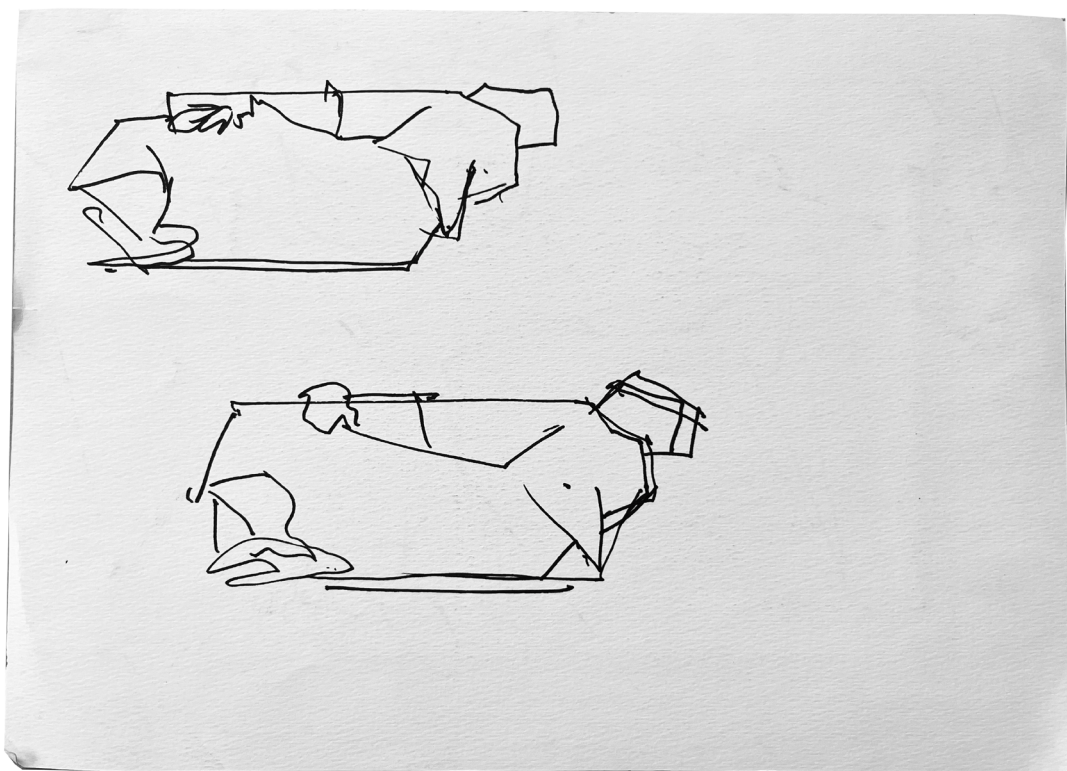
*Анета Дръгушану. „Скица 16“ (инв. № 3247), недатирана.
Черен тънкописец и маркер, хартия, 11/13 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

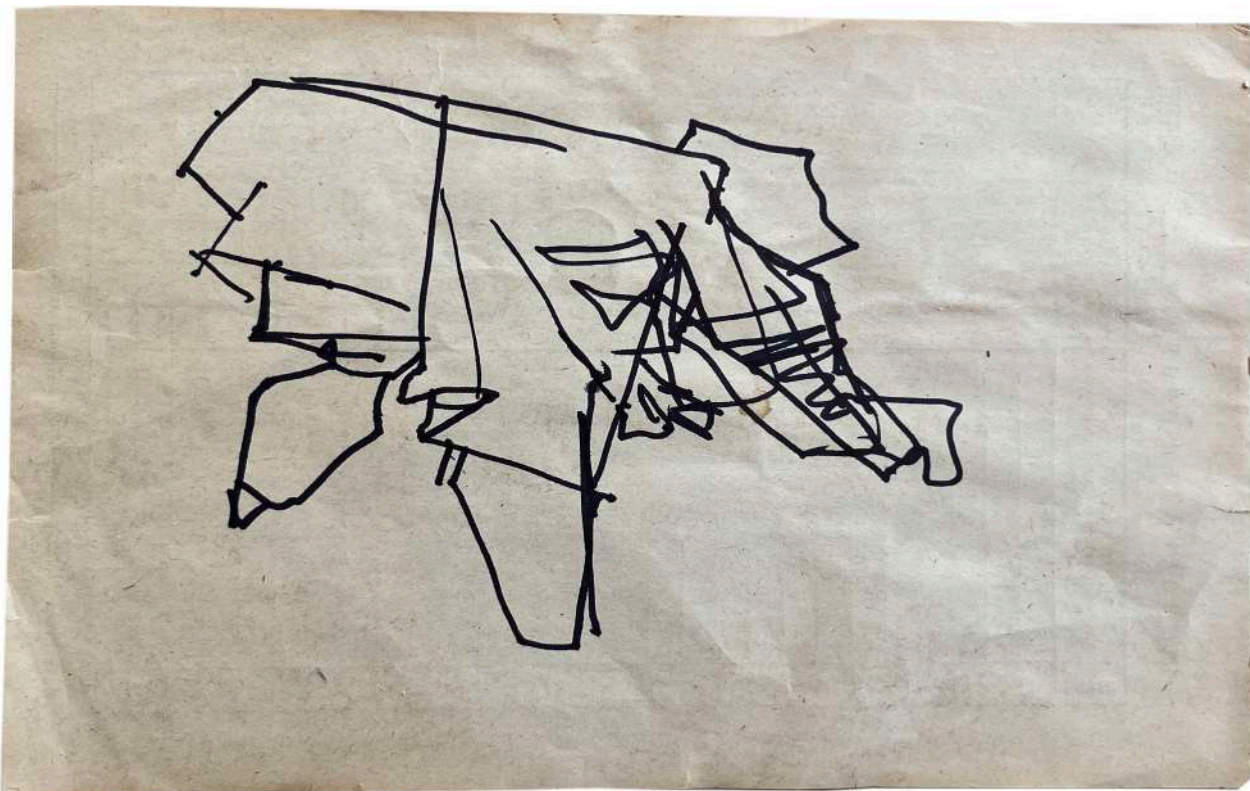
*Анета Дръгушану. „Скица 17“ (инв. № 3248), недатирана.
Черен маркер, хартия, 13/17 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

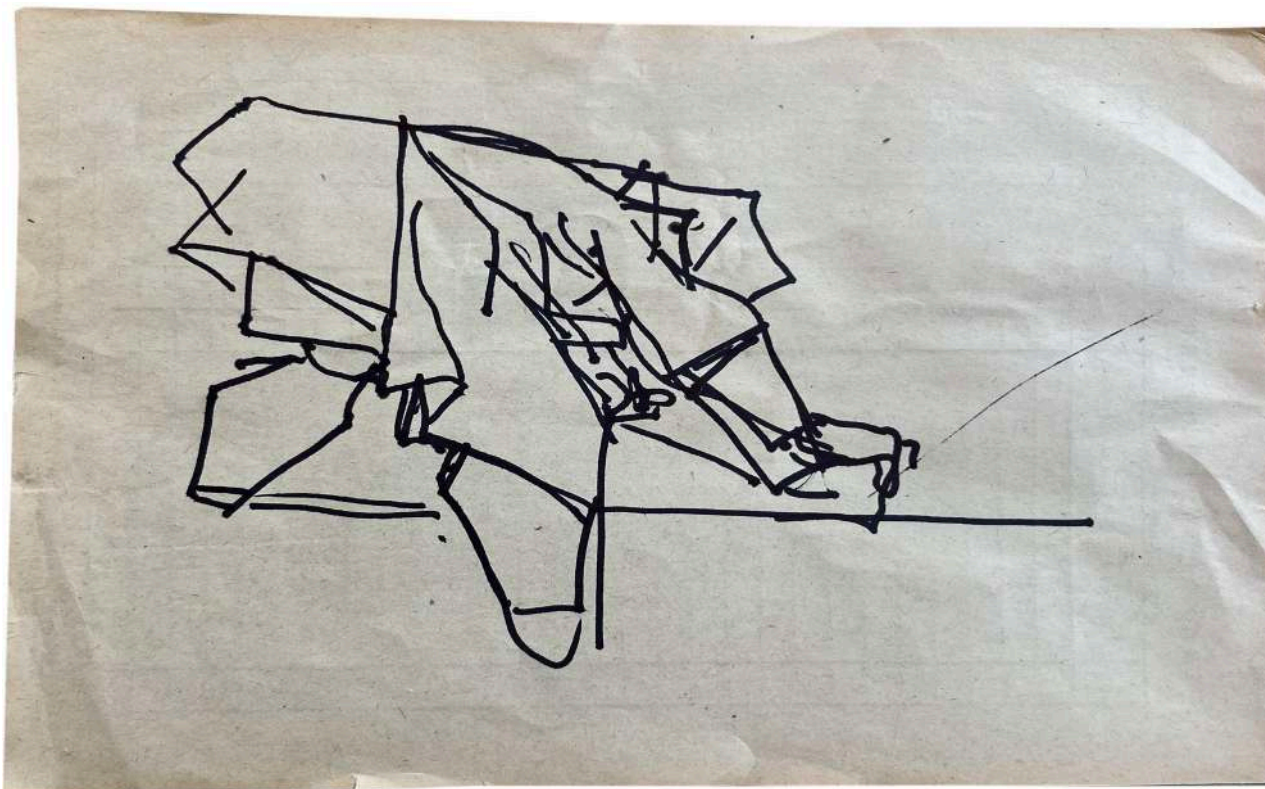
Анета Дръгушану. „Скица 18“ (инв. № 3249), недатирана.
Двустранна рисунка, картон. Страна А: черен маркер, 25/26,3 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

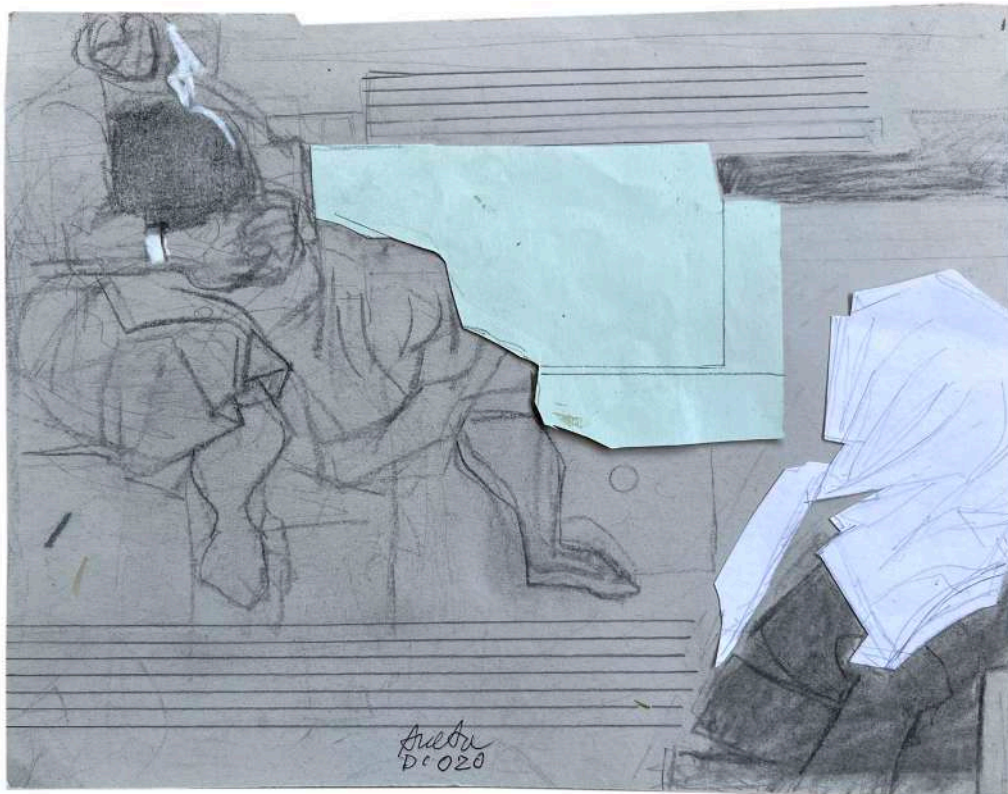
Анета Дръгушану. „Скица 18“ (инв. № 3249), недатирана.
Двустранна рисунка, картон. Страна Б: черен маркер, 22/20,3 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

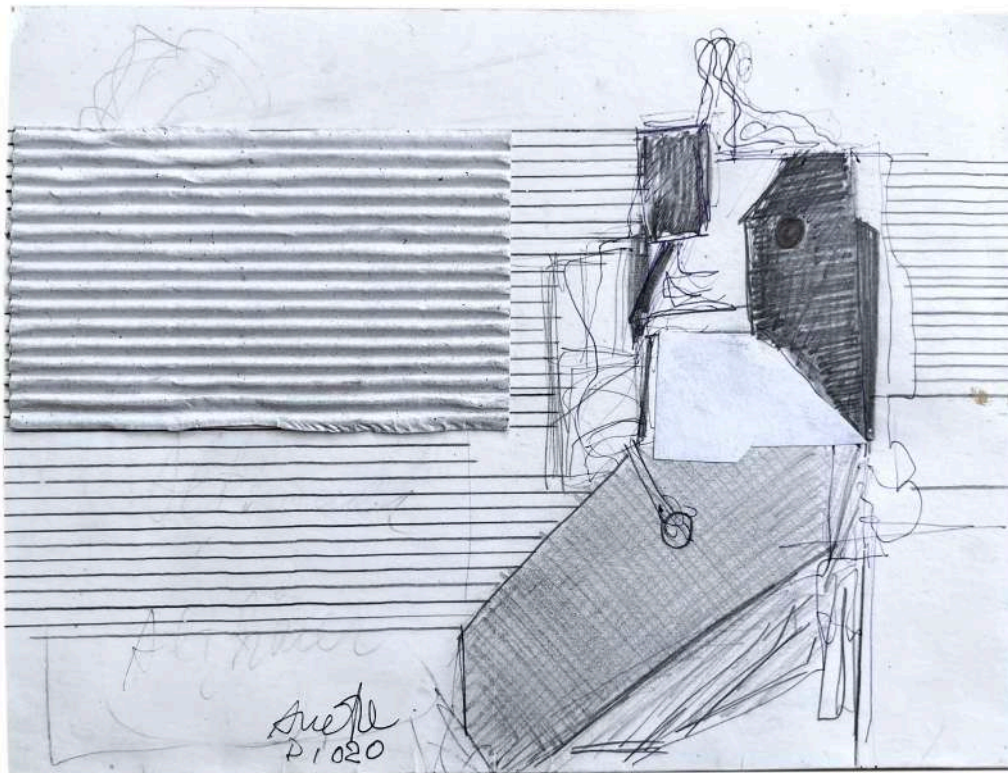
*Анета Дръгушану. „Скица 19“ (инв. № 3250), недатирана.
Черен маркер, хартия, 12,5/15,5 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

*Анета Дръгушану. „Скица 20“ (инв. № 3251), недатирана.
Черен маркер, хартия, 25/26,3 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново*

Анета Дръгушану. „Скица 21“ (инв. № 3252), 2020.
Молив, картон, 25/26,3 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

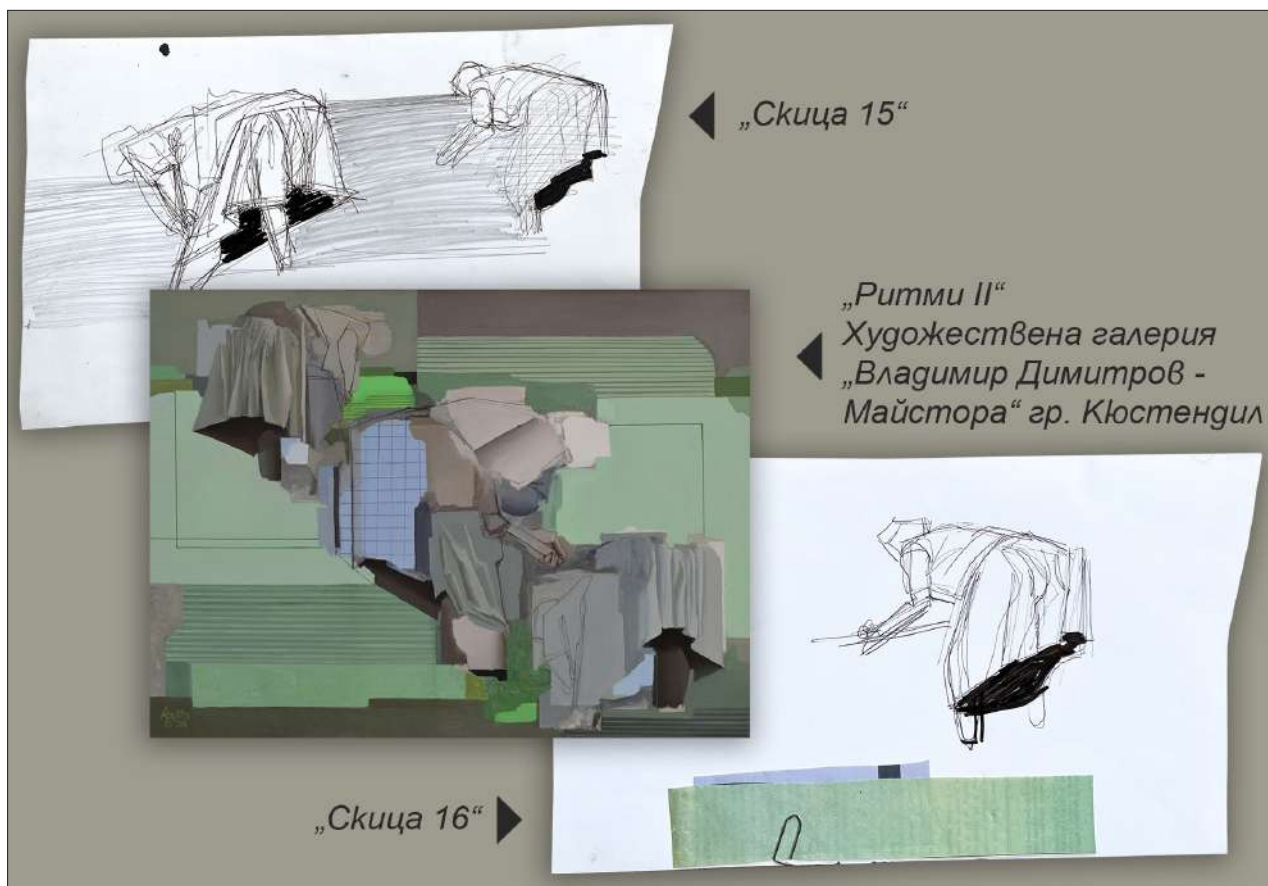

Анета Дръгушану. „Скица 22“ (инв. № 3253), 2020.
Молив, химикал, тънкописец, картон, 21/15 см.
Художествена галерия „Борис Денев“ – гр. Велико Търново

„Градината на човека“
Художествена галерия
„Никола Петров“ гр. Видин

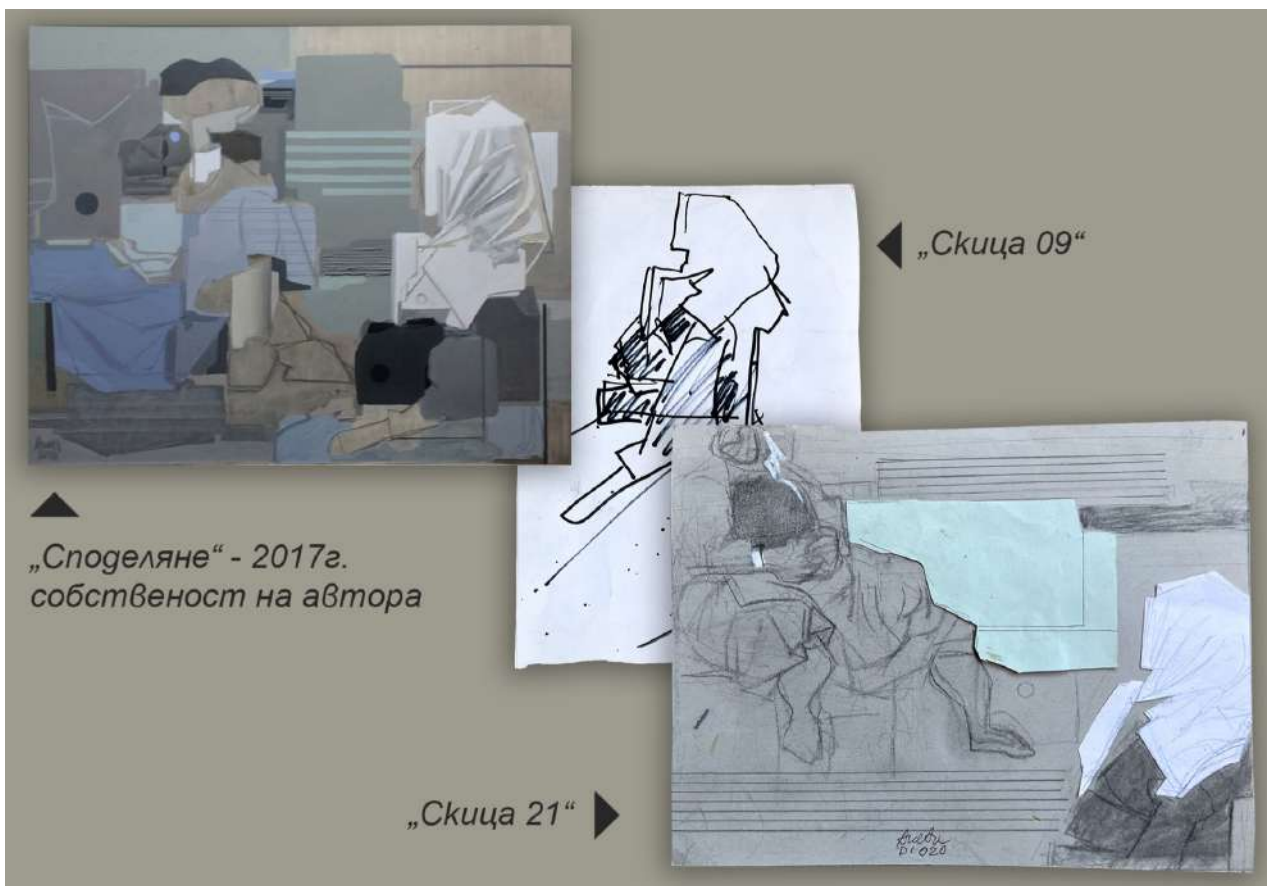
„Скица 17“

„Скица 15“

„Ритми II“
Художествена галерия
„Владимир Димитров -
Майстора“ гр. Кюстендил

„Скица 16“

◀ „Градина“
Художествена галерия
гр. Казанлък

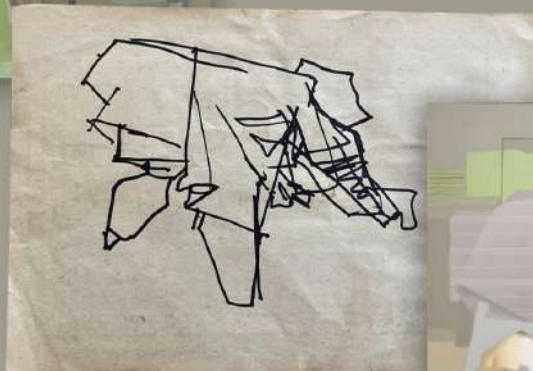

„Скица 11“ ▶

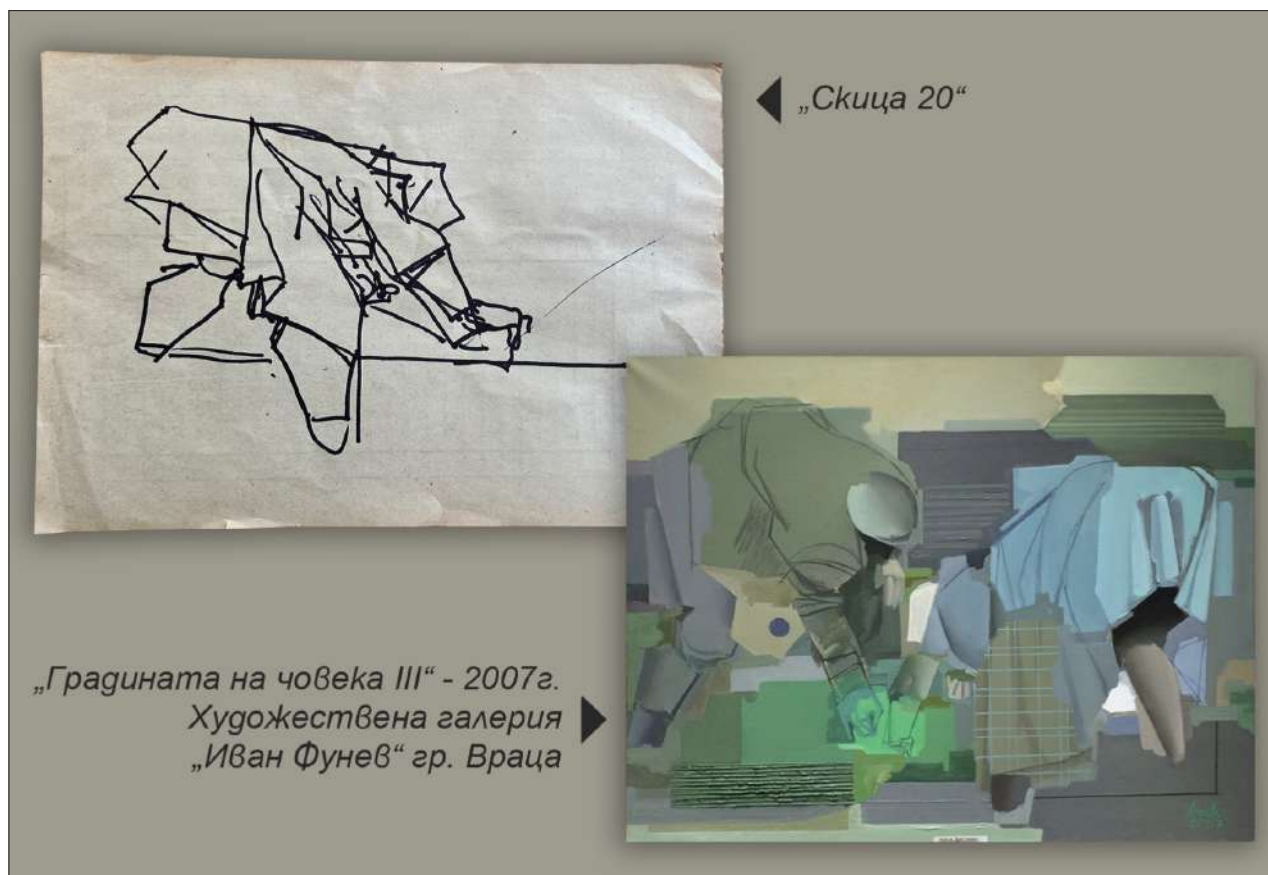
◀ „Градината на човека II“ - 2007г.
собственост на автора

„Скица 19“ ▶

„Градината на човека III“ - 2010г.
собственост на автора ▶

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

Бешков, Илия. Словоето. Изд. „Георги Бакалов“, 1981. [Beshkov, Iliya. Slovoto. Izd. „Georgi Bakalov“, 1981]

Дамянов, Бисер. Теория на рисунката през Ренесанса. УИ „Паисий Хилендарски“, 2016. [Damyanov, Biser. Teoriya na risunkata prez Renesansa. UI „Paisiy Hilendarski“, 2016.]

Корк, Ричард. Изкуството, цялата история, Книгомания ЕООД, 2017. [Kork, Richard. Izkustvoto, tsyalata istoriya, Knigomaniya EOOD, 2017]

Маринска, Ружа . Галерия Арте Стъпки във времето. София 2022. [Marinska, Ruzha . Galeriya Arte Starpi vav vremeto. Sofiya 2022]

Чуховски, Петър. Рисунката. Същност, проблематика, достижения на съвременните български художници“. Издателство „Български художник“, София, 1976. [Chuhovski, Petar. Risunkata. Sashtnost, problematika, dostizheniya na savremennite balgarski hudozhnitsi“. Izdatelstvo „Balgarski hudozhnik“, Sofiya, 1976.]

ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ

Наредба № 6, ДВ, бр. 2, 08.02.2010 г., Указания за попълване на инвентарна книга за галерии, глава 8. [Naredba № 6, DV, br. 2, 08.02.2010 g., Ukazaniya za popalvane na inventarna kniga za galerii, glava 8]

Разговор на Юлия Петрова с Анета Дръгушану и проф. Станислав Памукчиев в „Артефир“, Програма „Христо Ботев“, БНР, 2021, публикувано на 22. 03. 2021, 09:40. [Razgovor na Yuliya Petrova s Aneta Dragushanu i prof. Stanislav Pamukchiev v „Artefir“, Programa „Hristo Botev“, BNR, 2021, publikuvano na 22. 03. 2021, 09:40.]